

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului
APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe 1/2 de an 5 cor.
" " " " România și străinătate pe an 14 frc.
" " " " " " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor. până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea
„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Administrațiunea Tipografiei și Librăriei die-
cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Școala noastră*

În desfășurarea îngustă și repede a vieții noastre vin multe întâmplări, întâmplări de tot soiul, cari nu să aleg nici după înșănătate și nici după cuprins, ci să desfac și să așează în sufletul individului și a neamului după vrerea lor oarbă și caprițioasă. Din stratul lor răsar puteri, cari tind să întunece lumina rațiunii, să-și asigure stăpânirea asupra noastră, să dirigeze munca spre norocul ori nenorocul nostru, cu un cuvânt să ne îndrume întreaga viață. La noi, puterile acestea pe cari poezii germani le-au botezat „die dunklen Mächte” s'au ridicat preste noi nimicind pornirile bune ale strămoșilor, menite să ne câștige deprinderile unei munci disciplinate și spiritul de prevedere, cu care sânt înzestrate alte neamuri, toate neamurile din apus; s'au ridicat, zic, și ne stavilesc astăzi întru organizarea puterii de muncă, întru orânduirea sufletului și întru potolirea pornirilor și subjugarea instinctelor supt disciplina rațiunii.

Escurzia istorică făcută la începutul lecției noastre ne încredințează însă că există și un mijloc cu ajutorul căruia putem orându-i întâmplările oarbe, putem influența dezvoltarea neamurilor înspre bine și noroc. Mijlocul acesta este creșterea, educația cuminte și sănătoasă a generațiilor tinere. Deja Comenius pretindea ca creșterea să fie o adevărată lămurire a sufletului, prin ea să se pogoare Duhul Domnului și al neamului în sufletul tinăr și neprihănit al vlăstarelor.

* * *

Locul unde să săvârșește educația generațiilor de mâne în mod sistematic este școala.

Dar puterea de educație a școlii atârnă în prima linie dela raportul sănătos în care trebuie să intre cu familia.

Numai în cazul când școala să razimă pe obiceiurile și deprinderile bune ale familiei, când învățătorul cunoaște împrejurările familiare, în care trăește copilul, poate să influențeze și cultura inimii, poate să crească din copilul său sufletese caracter religios moral, ridicându-l pe treapta conștiinței. Precum preotului e delipsă cunoștința deplină a credincioșilor, pentruca la spovedanie să știe aplica mijloace folositoare spre însănătoșirea morală, astfel și dascălul, numai cunoscând starea morală și intelectuală a părinților, numai cunoscând dispozițiile mediului în care trăește elevul poate să satisfacă datorinții de crescător adevărat.

Sufletul copilului să urzește și țese în casa părintească; aici primește el primele idei, cunoștințele acelea pe cari Leibnitz le numește „petite percepticon”, cari determină în mare parte felul de a fi, felul de lucrare și manifestare al copilului și al omului. Mama, sufletul de mamă influențează mai mult asupra copilului, ea așează temelile voinții, a viitorului caracter, ea îi înmulțește cunoștințele și îi îmblânzește firea. Și cumcă impresiile, ideile câștigate în frageda etate sânt cele mai puternice și mai trainice, să vede și din împrejurarea, că chiar și când ni să deschide o lume mai largă, mai liberă, cercul cel mai drag tot cel familiar va rămânea, gândul va cutreera împrejurimile casei părintești. Cu icoanele primite în viața strânsă a familiei ne vom întrunseța tot ce ne ofere lumea mare; tot ce ni să imbie, tot ce ne atrage vom îmbrăca în farmocul și în podoaba de aur a copilăriei.

Totodată trebuie să fim cu mare băgare de samă la adevărul că școala nu s'a născut numai din dorul de a învăța cunoașterea și zu-

*) Fragment din lecția de deschidere din pedagogie ținută la începutul anului școlar 1909-10.

grăvirea buchilor! Ea s'a înființat pentru acoperirea altor cerințe mai înalte. Creșterea aparține mamei, familiei; astfel a fost la început, și astfel e și astăzi unde mai este puțință. Civilizația neastâmpărată, pornită în cea mai mare parte pe drumuri greșite, a scos pe primii și cei mai de capetenie-factori tot mai mult din cercul sfințelor datorințe de crescători. În urma luptei pentru trai, vatra familiară a rămas în straturile muncitorilor asemenea unui templu părăsit, fără slujitor și închinător, s'a prefăcut într'o simplă mansardă de dormit. Părinții, ne mai putând satisface cerințelor, s'au văzut nevoiți a recurge la un mijloc ajutător. S'a chemat o persoană care să îndeplinească sarcina creșterii. Astfel primele școli au fost cea mai strânsă continuare a creșterii din familie. Dascălul era nevoit, dacă voia deplină dobândă și mulțămită, atât din partea familiei cât și a societății, ca să se pătrundă de duhul ce învăluie cutare familie, să-i cunoască pe deplin limba, legea, datinile bune ori rele, frumoase ori urâte, întru dobândirea puținței de a crește din tinerele odrasle oameni mari în suflet și buni la inimă. Ei, dascălii trebuiau să steie în cea mai strânsă legătură cu familia. Aceasta o știau bine înțelepții Greci și vitejii Romani.

Am zis că sufletul copilului e zidit în desfășurarea activității, obiceiurilor, tradițiilor, obiceiurilor, graiului și legii din familie, cari toate împreună fac viața și avuția, fărâ și mândria neamurilor, — doar familia e celula primordială, e temelie cea mai puternică a corpului național —; școala ca una dintre cele dintâi și cele mai puternice mijloace de acțiune întru asigurarea existenței săminții, e chemată, are sfânta datorință să unească într'un mănunchiu toate aspirațiile neamului cărui slujește, să se învăluie în duhul curat și neprihănit în care ne-au murit strămoșii și ne-au trăit părinții. Da, numai în urma creșterii în legea, limba, datinile strămoșești să va putea dobândi puterea de a înlocui activitatea inconștientă, care să întemeiază pe instinct, prin o activitate conștientă, bazată pe înțelegerea rațională a cauzelor și a scopului, și care nu e altceva decât orânduirea cu înțelepciune a întâmplărilor. Instinctele rămân afară de controlul conștientii, pe când asupra deprinderilor formate cu deplină înțelegere, conștiința își păstrează posibilitatea de a le controla mersul și la trebuință, de a le schimba direcțiunea. Deprinderile formate din repetiția faptelor conștiente sânt cea mai scumpă comoară ce să moștenește din neam în neam, și fără de ele ori ce altă viață e ca o literă moartă (Rădulescu Motru).

Dascălul trebuie să călăuzască copiii către moștenirea strămoșească, ca să o cunoască și

să o grijască, căci ea e peatra din capul unghiului, pe ea trebuie să-și zidească viața lor, căci fără de ea totul se prăbușește indegrabă.

Dr. Nicolae Regman

Invățătura bisericii ortodoxe

3. Viața pretinde o cauză primară vecinică și infinită.

Dupăce în cele precedente ne-am ocupat cu două importante fenomene în lume rămâne a dovedi, că viața nu poate fi fără o cauză primară vecinică și infinită, că această cauză e necesară și fără de ea totul e contrazicere și absurd pentru rațiune.

Fără îndoială, ființele raționale, animale, plante, nu-și au viața deadreptul dela Dumnezeu, ci dela o ființă asemenea lor, care a fost înainte de ele. Până să ajungem la noi viața a parcurs un șir nenumărat de etape. Dar orcât de număroase ar fi ființele care și-au transmis această scânteie misterioasă, le putem socoti și când am terminat șirul trebuie nesmintit să ajungem la cauza primară ce le-a produs. Înzadar se sfoțază unele spirite, voind să întunece noțiuni așa de clare, să demonstreze că ființele organice sânt vecinice ca cum ele și-ar avea începutul din un indefinit. Să ne închipuim că în aer ar atârna un lanț și că locul de care e acățat e așa de sus că nu-l putem vedea. Acum de ne intrabă cineva, ce susține lanțul, oare ar fi suficient răspunsul că zala întâia susține a doua, aceasta a treia și așa până în infinit? Sigur că nu, căci acest lanț ar cădea jos dacă o putere susținând zala întâia n'ar susține și pe celelalte.

Așa e și cu ființele organice. Noi trebuie să nr-căm succesiunea indivizilor ce compun înlănțuirea și așa ajungem la o întâie ființă dela care celelalte își au origina.

Dar acum, cine a produs întâia viețuitoare? Nu nimica, căci el nu poate produce ființe. De aceea rațiunea numește pe Dumnezeu, căci fără existența acestuia ea nu e mulțămită. Este prin urmare un început, a cărui atotputere o cere mintea pentruca să explice ființele existente.

Necredincioșii însă, nevrând să primească această explicare, fac deosebite ipoteze cât să poate de comice care să combat foarte lesne. Să cere numai bun simț, ce să vede și din următoarea anecdotă.

Un tânăr afecta mult că nu crede în Dumnezeu. Odată era în societate într'un maier. Dupăce cu mult spirit vorbise de tema lui de predilecție, se așază la masă. În cursul acesteia un servitor, nu prost ci încă cu mult spirit, care-l auzise mai nainte vorbind, servindu-i friptura îl intrabă: „Domnule, te rog spune-mi ce e mai nainte, oul ori găina?”. „Iartă — îi răspunde tânărul — nu încapă îndoială că găina e mai nainte”. Servitorul nu se incurcă, ci îi zice: „Atunci, te rog spune-mi, de unde e întâia găina?”. Acum a venit

rândul tânărului să se încurce, căci răspunsul așteptat de toți mesenii nu l-a putut da și așa începură să râdă.

Viața n'a fost totdeauna pe pământ. Aci nu răspunde numai raționarea, ci metafiziceii să aliază știința dovedind că ateismul nu are temei.

Știm că veacuri întregi planeta noastră a fost o masă arzătoare din elemente în fuziune. De lar fi văzut cineva trecând prin deșărtul caosului, lar numără între astrii luminoși. Câtă vreme a durat acest period cosmologic știința nu poate spune precis. Ea calculează numai că o ghiulea de aceeaș mărime cu globul nostru încălzită până la roșu și lăsată să recească în asemenea condiții, ar avea trebuința de mai multe milioane de ani spre a ajunge la gradul de temperatură ce avem noi acum pe pământ. De ar fi existat atunci plante, semințe pe pământ, toate ar fi fost nimicite. Dar cum să întâmplă că el azi e acoperit cu frunze, flori, roade? De unde sânt animalele de pe el? Esperiențele azi incontestabile ale lui Pasteur ne învață că nicicând o ființă organică n'a apărut fără să fie eșit din un germen preexistent. Becquerel zice că fenomenul vieții să poate explica numai cu intervenția unei puteri creatoare.

Chiar de am admite — cu Darwin — că toate ființele vii au purces din o unică ființă, chiar și în acest caz trebuie să recunoaștem că lumea însuflețită își are origina dela Dumnezeu.

Ateștii obiecționează însă: Viața nu e altceva decât combinația moleculelor ce constituiesc ființa viețuitoare.

De ar fi așa, apoi cum stăm cu întrebarea lui Flammarion (în opul său: Dumnezeu și natură)? El le zice să dovedească aserțiunea lor măcar prin o esperiență. „Să luăm — zice el — o sticlă cu carbonat de amoniac, chlorură, de potasă, fosfat de sodă, var, magnezie, fer, acid sulfuric și silicie; chiar voi trebuie să admiteți că în acest flacon e cuprins principiul vital al ființelor organice. Dar din acestea faceți-mi o plantă cât de mică, nu un animal". Materialiștii n-au îndrăznit să răspundă nimic la această provocare.

De altă parte sfortările ateilor au unicul scop: a elimina pe Dumnezeu din lume și explica fără el fenomenul vieții. Haeckel zice că trebuie să admitem generația spontană, căci fără ea sântem siliți a admite minune, adecă intervenția unei puteri superioare lumii. Așa aceștia, vrând să înconjure o concluziune științifică, ce nu le convine, se pun în contradicere cu rezultate foarte sigure ale esperienții. Atitudinea aceasta a lor demonștră că nu sânt de bunăcredință, că mare e perplexitatea lor, că multe și grele sânt greutățile care nu le pot explica în mod satisfăcător. Tyndall și zice că bărbații cu adevărat de știință mărturisesc deschis că nu pot da nici o probă satisfăcătoare despre viață fără o viață existentă mai nainte.

Prin urmare, ce să zicem de cuvintele lui Laplace care afirmase, că n'are trebuință de ipoteza unui Dumnezeu? Că cuvintele acestea sânt fărăde,

lege și nebunie. Dumnezeu se arată în toate părțile lumii, oriunde ne întorcem privirile și întrebăm de cauza a tot ce există trebuie să răspundem: Este o Ființă supremă din care și prin care toate există, mișcă și viază — Dumnezeu. (Urmează).

Congresul național bisericesc

Ședința a treia

ținută Sâmbătă în 3/16 l. c. supt presiul I. P. S. Saie a mitropolitului *Ioan Meșianu*, notar Dr. G. Popa.

Să verifice procesul verbal al ședinții trecute, să da concediu deputatului Dr. Valeriu Olariu pe restul sesiunii. Apoi să cetește rugarea mai multor credincioși din Moldova nouă în chestia alegerii de paroh de acolo predându-să comisiei petiționare.

Deputatul Dr. M. E. Cristea propune, ca din incidental sârbărilor de Duminică 4/17 l. c. și Luni 5/18 Congresul să nu țină ședințe — ce să primește.

Trecându-să la ordinea zilei să verifice mai multe mandate ce fuseră atacate prin protest.

Fiindcă altă comisiune nu e gata cu material pentru a fi dezbătut în ședință, aceasta să închide anunțându-să proxima ședință pe Marți la orele 10 a. m.

Ședința a patra.

S'a ținut Marți în 6/19 l. c. la orele 10 a. m. Prezident I. P. S. Sa mitropolitul *Ioan Meșianu*, notar Stefan Popa.

Să verifice procesul verbal al ședinții de Sâmbătă, să impart comisiunilor rapoartele Conzistoriului mitropolitan; să dau concedii mai multor deputați.

Rugarea preoțimii din tractul Panciovei cu privire la Regulamentul disciplinar să predă comisiunii bisericești.

Înaltul presidiu comunică Congresului că s'a dus la îndeplinire concluzul Congresului din anul 1906 în privința sârbărilor de o sută de ani dela nașterea lui Șaguna, că aceste sârbări s'au ținut în chipul cel mai cuvincios și că executarea hotărârii congresuale ar trebui eternizată în procesul verbal, apoi că au sosit mai multe depeșe.

Comunicarea să ia la cunoștință.

Intrându-să în ordinea zilei comisia organizatoare propune, iar Congresul, după dezbateri la unele puncte, primește raportul Conzistoriului mitropolitan.

Regulamentul pentru alegerile protopresbiterilor să modifice conform propunerilor făcute din partea Conzistoriului mitropolitan.

Ședința să încheie la orele 12 din zi, iar proxima ședință să anunțe pe Miercuri la 9 ore dimineata.

Ședința a cincia

ținută Miercuri în 7/20 l. c. Prezident I. P. S. Sa Mitropolitul *Ioan Meșianu*, notar Dr. G. Proca.

Să verifice procesul verbal al ședinții de Marți. Înainte de a trece la ordinea zilei deputatul Nic.

Ivan comunică, în numele comisiei esmise pentru cenzurarea socotelor fundațiunii Gozsdu, că socotelele pe 1906/7 lipsesc.

După unele lămuriri să primește că praxa de până acum la cenzurarea acestora deocamdată să se primească, iar pe viitor toate socotelele acestei fundațiuni să fie prezentate Congresului spre cenzurare.

Să verifice deputații Dr. G. Dobrin, ales în cercul Alibunarului, și Sofronie Nedici în cercul Iamului.

Comisiunea bisericească prin raportorul ei propune ca raportul Conzistoriului mitropolitan ca senat bisericească să se iee la cunoștință.

Aceeaș propune și raportorul comisiei la raportul aceluiaș Conzistoriu ca senat epitropesc.

Acelaș raportor propune să fie aprobate socotelele fondurilor administrate la mitropolie.

La propunerea aceluiaș raportor să primește bugetul pe anul viitor.

Raportorul comisiei speciale, Em. Ungurianu, raportează în cestiunea episcopilor noi.

După dezbateri mai mare să primește propunerea comisiei — adevă să decretează înființarea episcopilor în Timișoara, Oradea-mare și Cluj având Conzistoriul mitropolitan să iee măsurile necesare.

Încheindu-să ședința, proxima ședință să anunțe pe Joi la orele 9 dimineața.

Ședința a șasa

ținută Joi în 8/21 Octomvre a. c. Prezident I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Meșianu*, notar Dr. I. Papp.

După ce s'a verificat procesul verbal al ședinții trecute să prezintă raportul Conzistoriului mitropolitan cu regulamentul pentru parohii.

Să acoardă concediu deputatului M. Veliciu.

Arhimandritul Vasilie Mangra face propunerea, ca Conzistoriul mitropolitan să fie îndrumat a face pașii delipsă pentru a să da mitropoliei moșia Mereșeni dăruită în anul 1700 mitropoliei gr. ort. române din Alba Iulia.

Propunerea să declară de urgentă și să votează fără discuție.

Propunerea e următoarea:

Biserica ortodoxă română din toate țările locuite de Români a format și formează o unitate spirituală prin limba liturgică, cărțile rituale și prin învățământul său religios, guvernându-să și azi după aceleași legi canonice. În temeiul acestei unități morale, Voievozii țării românești au ridicat în vremile trecute număroase așazămintele religioase: biserici și mănăstiri pe pământul patriei noastre, înzestrându-le cu bogate donațiuni pentru susținerea lor.

Vechea Mitropolie ortodoxă română de Alba-Iulia a fost zidită și înaltă din temelie de către Mihai Viteazul, și Voivodul Constantin Brancovanu, prin hrisovul dela anul 1698 i-a legatuit și asigurat anual 6000 de bani, dăruindu-i și moșia Mereșenilor în județul Argeș prin hrisovul din 1700.

Considerând, că această danie Voivodul Constantin

Brancovanu a făcut-o Mitropoliei ortodoxe a Transilvaniei, ca „să-i fie de întărire și ajutor pentru toate timpurile“ știind-o pre această sf. mitropolie că să „învăluște ca o corabie în mijlocul valurilor mării, fiind între multe feluri deeretici necredincioși și să năpăstuește dela dânsii în multe chipuri“.

Considerând, că prin hrisovul citat din 1698 Principele Constantin Brancovanu a legatuit cum însuș spune „ca fiște care dintr'aleșii de Dumnezeu blagocestivi domni, care ar ajunge în vremea stăpâniei sale în urma domniei noastre domnind și stăpânind scaunul acesta (al Țării românești), au din sângele neamului nostru, au dintr'altul străin, dintru a sa avuție, care dela Dumnezeu i-ar fi lui dată, să nu să îndoiască cu firea ca să fie lipsită. această sfântă mitropolie de acest număr de bani, ci sau după numărul cel mai sus zis, au și cu mai mare sumă, precum îl va îndura Dumnezeu, să-o miluiască, iar moșia (Mereșenilor) să fie toată pe seama sfintei mitropolii de întărire și neclintită în veci“.

Considerând, că sinodul bisericii ortodoxe din Ardeal ținut în 24, 25 și 26 Octomvre 1860 a cerut prin petiția adresată de către marele Arhiepiscop Andrei Șaguna Principelui domnitor al Țării-românești Alexandru Ioan Cuza, a să renoi dania care a fost făcut-o mitropoliei noastre principele Constantin Brancovanu: Pe temeiul acestor considerante Conzistoriul mitropolitan să autorizează a lua toate demersurile și a cerca toate mijloacele legale și morale pentru a se renoi prin factorii competenți această danie pentru mitropolia noastră.

Să respinge propunerea deputatului Dr. A. Vlad ca asesorii suplenți din senatul bisericesc în Conzistoriul mitropolitan să fie aleși tot la 3 ani.

Să procedeze la alegerea asesoriei din senatul școlar și epitropesc.

Bărbați de încredere să numesc arhimandriții Filaret Musta și Vasilie Mangra și Parteniu Cosma.

La apelul nominal răspund 72 deputați.

Făcându să scrutiniul să declară aleși:

a) În senatul bisericesc asesor *ordinar* P. C. Sa protosinghelul Dr. E. R. Roșca cu 71, iar asesori suplenți: Vasile Damian cu 68, Procopiu Givulescu cu 42 și Dr. Ioan Lupaș cu 39 voturi.

I. P. S. Sa Mitropolitul declară, că întărește pe toți cei aleși, cu excepția dlui Dr. Ioan Lupea, care nu putea să fie ales, după ce nu e încă nici paroh.

b) În senatul școlar asesori ordinari: Dr. Miron E. Cristea cu 71, Andreiu Bârseanu cu 71, Roman R. Ciorogariu cu 44, Dr. Iosif Gall cu 71, Vasilie Goldiș 68 și Dr. V. Branisce cu 57 voturi. Suplenți: Dr. Ioan Mihu cu 70, Dr. Nicolae Comșa cu 45, George Szerb cu 71, Dr. Stefan Petrovici cu 69, Dr. Nestor Oprean cu 69 și Garasim Sârbu cu 43 voturi.

Se declară toți aleși.

c) În senatul epitropesc, asesori ordinari: M. Voileanu cu 71, Part. Cosma cu 71, Dr. George Popovici cu 70, Dr. George Dobrin cu 71, Aurei Novac cu

71 și Nicolae Zigre cu 71 voturi. Suplenți: Dr. Ioan Stroia cu 70, Ioan Droc cu 71, Dr. Liviu Lemény cu 71, Dr. Ioan Șenchea cu 46, Mihail Veliciu cu 70 și Dr. Petru Corneanu cu 67 voturi.

Dr. G. Dobrin raportează în numele comisiei organizatoare, iar Congresul primește propunerea Conzistoriului mitropolitan, că tabloul lui Șaguna în moșaic să se procure pentru catedrala din Sibiu.

Acelaș raportează în cestiunea pașilor făcuți de episcopatul ortodox român, că legea congruei să se modifice conform intereselor bisericii noastre. Asemenea să primește propunerea Conzistoriului mitropolitan, să se înființeze fonduri în fiecare parohie pentru dotarea preotimii.

În numele comisiei speciale referență deputatul Dr. G. Popovici, iar Congresul primește propunerea Conzistoriului mitropolitan, să se dea împrumut Conzistoriului din Oradea-mare suma trebuincioasă pentru acoperirea lipselor.

Ședința să ridice la 12 $\frac{1}{2}$ ore anunțându-se cea proxima pe Vineri la orele 9 dimineața.

(Urmează).

Mulțămită publică

(Continuare)

Löny Kobi és fia, prop. moară cu aburi 3 c. Löbl Antal com. de lemne 2 c. Pavel Rudnean, învăț. com. 1 c. Petru Negru, cassar 1 c. I. Popoviciu, Bar. Satul-nou 1 c. Alex. Andreiu, învățător 1 c. Christóf Mikle, inv. de stat 1 c. George Ioanovits, neguțător 40 f. Kling Ignác, propr. de cafenea 1 c. Traian Doslea, v. notariu 1 c. Bugariu Sëbök, cancelist 60 f. Rosculecz Trifon, cassar com. 1 c. Lazar Stanilă, econom 1 c. Vasa Omorean, frânar 40 f. Stefan, Negru, măsar 1 c. 40 f. Dr. Mihailatin Victor, medic com. 1 c. Stefan Popoviciu, propr. 1 c. Sava Smolean, neguțător de cereale 1 c. Stefan Raicu, comerciant 1 c. Nr. curent 15. Nr. colectei 159. Biserica gr. ort. rom. Sasca rom. 40 f. Sara Mihailovici 1 c. 40 f. Ștefan Mihailoviciu 40 f. Matia Trandafir, com 20 f. Simion Saics, econom 20 f. Vasile Butiala, econom 10 f. Petru Sirbu, econom 02 f. Pavel Codasală, econom 02 f. Nr. curent 15. Nr. colectei 159. Petru Codasală, econom Sasca rom. 20 f. Nicolae Iemuca, econom 02 f. Iacob Saesi, econom 20 f. Petru Minostire, econom 60 f. Simeon Micu, 10 f. Nr. curent 16. Nr. colectei 226. Oficiul parohial Topleț: George Vior 20 f. Stefan Vasile 10 f. Ioan Ghebeșan 20 f. Iosif. Baltian 20 f. Ioan Bornuț 20 f. Iliia Tudosie 20 f. Moise Mamoviciu 20 f. Moise Darabanțiu 40 f. Iliia Fransiescu 20 f. Moise Talpeș 20 f. Dimitru Draici 20 f. Trifu Blidariu 20 f. Dumitru Cunicel 20 f. Nicolae Vlasie 20 f. Petru Seracovan 20 f. Petria Darabanțiu 40 f. Maria Crenian 20 f. Schiopu N. 1 c. Schiopu Ioan 1 c. Iliia Bozna 20 f. George Hrelia 10 f. Petru Baltian 40 f. Fusariu Antonie 40 f. Relia Vasilie 1 c. Nr. curent 16. Nr. colectei 226 Iliia Hașca, Topleț 20 f. Ioan Vlasie 10 f. Bajas Karol 20 f. Vior Moise 10 f. Ioan Tudosie 40 f. Petru Cebzean 20 f. Alexandru Lupu 1 c. Selurschanescu 1 c. Nicolae Talpeș 1 c. Dumitru Bran 1 c. Nr. curent 17. Nr. colectei 129. Oficiul parohial Ofcea 5 c. Damian Popescu, preot 5 c. Cosma Dimitroviciu, inv. 1 c. Ioan Dchelean, inv. 1 c. Dehart Márton, notar Bányos 1 c. Nr. curent 22. Nr. colectei 331. Cassa comunei bis. Unip 5 c. Iuliu Crainic, paroh 1 c. Iosif Nanu, inv. 80 f. Ioan Lugojan, econom 20 f. Ioan Ognean 30 f. Nr. curent 23. Nr. colectei 316 Oficiul parohial Hițiaș: Biserica gr. ort. română 2 c. Gheorghe Ciocoi soția Aurelia, preot 1 c. Petru Vuian, econom 2 c. Nicolae Czianke 1 c. Maria Mladin 20 f. Nr. curent 25. Nr. colectei 114. Oficiul parohial gr. ort. rom. Srediștea-mică: Biserica gr. ort. română 20 c. Rit Iosif 1 c. Vasilie Jumanca 1 c. 20 f. Simeon Jumanca 60 f.

Nr. curent 25. Nr. colectei 114. Vasilie Teran, Srediștea-mică 60 f. Petru Vucica 2 c. Iosif Muntean 40 f. Alimpiu Mihaiu 1 c. Gheorghe Muica 1 c. Meilă Micu 1 c. Nr. curent 26. Nr. colectei 374. Oficiul parohial Tincova: Biserica gr. ort. rom. 4 c. Dionisie Popoviciu, preot 4 c. Constantin Todorescu 2 c. Nicoara Stanuți, econom 2 c. Petria Stanuți, econoamă 1 c. Ioan Stanescu, econom 2 c. Petru Roșu 2 c. Sanfira Dragalina 1 c. Iova Moiescu 1 c. Cornean Alexandru, pădurar 1 c. Ioan Gabor, econom 1 c. Arzenie Voscinaru, inv. 1 c. Nr. curent 27. Nr. colectei 307. Oficiul parohial Blajova: Comuna bisericei Blajova 5 c. George Lupsian, preot 3 c. Petru Bulgea, inv. 2 c. Paiu Gavrilă, econom 20 f. Iosif Balangian 20 f. Iosif Vasii 20 f. Iosif Ciudan 20 f. Dimitrie Popovici 20 f. Nr. curent 28. Nr. colectei 327. Oficiul parohial Sîrbova: Iosif Gorun, econom 1 c. Iosif Gherbanu, preot 1 c. S'au adunat cu un tas în s. bis. 4 c. 80 f. Dela s. biserică din Sîrbova 4 c. Nr. curent 29. Nr. colectei 264. Ioan Velovan, preot Rusca-mont. 5 c. Simeon Botescu, inv. de stat 3 c. George David, not. com. 2 c. Ilie Poenariu, lucrător 1 c. Familia Sirbu, prim. v. silvic reg. ung. 5 c. Gaitin Ancuț, lucrător 1 c. Dimitrie Muntean, cojocar 1 c. Nicolae Șirian, lucrător 2 c. George Purdea, măestru de ghetete 2 c. Petru Ionescu, subloc. ces. regesc 2 c. Șamuil Martinescu, codrean 2 c. Ioan Sirian, maestru de ghetete 30 f. Ioan Purdea, maestru de ghiete 60 f. Petru Popescu, I. lucrător 60 f. Dușan Miloșeviciu, interprenor 5 c. Sentin Mirozolin, vigil silv. la socia. 1 c. Comuna bis. gr. ort. rom. din Rusca m. 5 c. Nr. curent 30. Nr. colectei 123. Oficiul parohial Deliblata: Biserica gr. ort. rom. Deliblata 20 c. Timoteiu Popoviciu, preot 2 c. Gnizul Tamás, econom 1 c. Panta Jurjovan, econom 1 c. Vasa Guțu, econom 1 c. Păla Guțu, econom 1 c. Dușan Jenrzsovan, v. notar 1 c. Petru Lupricș, învățător 2 c. George Bujigan, învățător 2 c. Mărioara Lazarescu 1 c. Ioța Roczsa, econom 1 c. Ion Vița, învățător 1 c. Iefta Rotar, școlar 1 c. Vicea Ardeleanu, econom 2 c. Nr. curent 31. Nr. colectei 71. „Plugarul“ Cacova 50 c. Bucur Miu, comerciant 10 c. Paul Nica, contabil Cacova 1 c. Simeon Popescu, contabil la „Plugarul“ 1 c. Damaschin Pincu, casar la „Plugarul“ 1 c. Nr. curent 32. Nr. colectei 192. Comuna bis. gr. ort. r. Bodoveniu Vechi 5 c. Timoteiu Borchescu, preot 2 c. Nr. curent 33. Nr. colectei 455. Direcțiunea „Transilvania“ Sibiu 25 c. Nr. curent 34. Nr. colectei 292. Oficiul parohial Ocnadefer: Biserica gr. ort. rom. din Ocnadefer 10 c. Constantin Paușan, preot 2 c. Ioan Bonlescu, episcop 1 c. Dimitrie Izvernicean, învățător 1 c. Nr. curent 35. Nr. colectei 124. Biserica gr. ort. rom. din Dobrița 10 c. George Lungu, preot 1 c. Stefan Pasere, cantor 40 f. Lazar Preda, econom 40 f. Milan Jebelean, eșop. 40 f. Vladimir Pasere 40 f. Sava Pasere, episcop 40 f. Nr. curent 36. Eugenia P. Dr. Oprisa, Brad 10 c. Nr. curent 37. Nr. colectei 342. Biserica gr. ort. rom. din Macedonia 5 c. Ioan Tinca, paroh 1 c. S. Sculean, econom 1 c. Andrei Gluchici, măsar 50 f. Baocu Ion, econom 80 f. George Hedes, rotar 1 c. Vasa Gerbon, episcop 90 f. Nr. curent 98 c. Nr. colectei 228. Zaharie Grozavescu, preot Valca-bolvașnița 1 c. Cornelia Grozavescu 1 c. Danilă Șandru, econ. 10 f.

(Urmează)

Știri

Parastas. Sâmbătă în 10 l. c. la orele 9 dimineața s'a oficiat parastas pentru odihna sufletului fericitului în Domnul Arhiepiscopul și Mitropolitul *Miron Romanul*. A pontificat I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Mețianu* cu Preasfințitul Domn episcop al Aradului *Ioan I. Popp*, asistați de Preacuvioșii Lor, Arhimandriții Dr. Ilarion *Pușcariu*, Filaret *Musta*, Augustin *Hamsea*, Vasile *Mangra*, cu protosinghelii Dr. Eus. R. *Roșca*, Dr. Miron E. *Cristea* și Roman R. *Ciorogariu*, apoi de diaconii Dem. *Câmpean* și Dr. Vasile *Stan*. Au asistat elevii seminarului cu profesorii lor, deputații congresuali, membrii familiei și alt public. A cântat corul elevilor seminariilor.

Un jubileu Trei dintre deputații congresului național-bisericesc al bisericii gr. ort. române din Ungaria și Transilvania sânt membri ai congresului, împreună cu I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru *Ioan*, de patruzeci de ani, adică dela prima în-

trunire a congresului, întâmplată la anul 1869, până astăzi. Aceștia sânt domnii: Ioan cavalier de *Pușcariu*, Dr. Iosif *Gall* și Parteniu *Cosma*. În onoarea lor membrii congresului au aranjat Sămbătă seara, după încheierea sesiunii congresuale, o masă comună în localitățile dela „Împăratul Românilor“ și i-au sărbătorit în mod călduros din prilejul acestui jubileu.

Avansări în armata comună. Pe ziua de 1 Noevre au fost înaintați în armata comună și următorii ofițeri de naționalitate română: vicecolonelul Alexandru Busu, de colonel în reg. 50 de inf., majorul Petru Crevar, de vicecolonel în reg. 53 de inf., căpitanii Anton Micula 48, Gedeon Crișan 57 reg. de inf., I. Legat, învățător la școala reală, de majori. Locotenenții următori de căpitani: Aurel Horvat la garda reg. ungară, Demetriu Coșuța 47, Nicolae Birtolon 65, Rud. Indrea 57, Pompeiu Bârsan 2, Constantin Strajă și Aurel Lazar 2, Serviu Vidrighin 5, Teodor Iacoban 51, Carol Pop și Virg. Piso, la institutul geografic în Viena, Valeriu Neamțu, căpitan auditor ia reg. 2 de inf. din Sibiu. Următorii sublocotenenți la rangul de locotenenți: Ioan Hidu reg. de inf. 65, Iosif cavalier de Iacobici, școala de războiu, Viena, Augustin Simonici 48, Leo Cimpoca 65, Traian Smeu 43, Eliă Cena reg. 5 de artilerie, Coriolan Bardosy reg. 34 de artilerie camp. în Brașov. Bogdan Romani reg. de inf. 96, Irimie Hamzea 43. Pompeiu Andrea 39, Simion Lateș 61, George Muntean 76, Ov. Ivașcu 61 și Teodor Serb reg. de inf. 33. Sublocotenenți următorii aspiranți: Ștef. Crișan reg. de inf. 73, Vladimir Spătar 31, Traian Muțiu 31, Titu Olariu 85, Iosif Caba 39, Simion Iliș 62, Alexandru Drăgoiu 33, Mariu Popescu reg. de art. camp. 36, George Bordan reg. de inf. 34; medic colonel: vicecolonelul Dr. Mihail Martinevici; medici majori: medicii de reg. Dr. Alexandru Roșu și Dr. Mihail Pop; medici de regiment următorii medici sup.: Dr. Victor Măhilă, Dr. Eugen Pop și Dr. E. Russu. În rezervă: sublocotenenții Mihail Bacu reg. 2 și Ioan Cotuțiu reg. 63 de inf., de locotenenți în rezervă și în urmă aspiraantul Traian Pop de accesist militar în activitate de registratură.

Mormintele regilor din Iudeia. Mai mulți Engleji au făcut săpături lângă acea parte a Ierusalimului ce să numește „Dealul lui David“. Aci au dat peste un tunel necunoscut și săpând două puțuri au găsit mormântul lui David și al regilor Iudeii împreună cu comorile lor. Să crede că continuând săpăturile să vor găsi și vasele sante din templul lui Solomon Zerubabel și Irod.

Un om foarte glumeț. Era un oarecare N. de Rustow pe timpul lui Frideric cel mare. Acesta nu întâlnea nici o ocaziune a nu face vifururile sale. El nu cruța nici oficiile, deși dela acestea se alegea numai cu pedepse în bani, pe care le și plătea cinstit. Așa d. e. având a face o rugare la Colegiul pupilar (masa sărăcească) el scrie în batjocură: Colegiul pilar. Tras la răspundere pentru aceasta, el se rectifică în felul următor: o silabă, când a scris, din întâmplare a picat din pană pe masă și neobservată a rămas acasă, dar, ca să nu fie nici o scârbă, o trimite și pe aceea, adică pe „Pu“ și dnii să binevoiască a o pune înaintea vorbei „pilar“. Altădată, provocat fiind a relaționa despre un pod al său, ce era în stare rea el simplu îl încarcă pe 10 cară și-i trimite la Berlin ca domnii să se convingă singuri, ce-i lipsește. Erau și pe vremile acelea omide multe, ceace să vede tot din pășania acestuia. Și adică el sfătuia în gura mare, ca pentru nimicirea omidelor să să trimită toți oficianții supranumărari de prin cancelării în pădure la omide și să le cetească ordinațiunile date până atunci și toate omidele — plictisându-să — să vor prăpădi. El a fost pedepsit de foarte multeori, dar cu toate acelea nu și-a lăsat năravul.

Cronica literară și culturală

Sărbarea centenarului nașterii lui Șaguna, săvârșită cu mari solemnități prin toate părțile locuite de Români, ni-a dat și o literatură ocazională cât se

poate de variată privitoare la viața și activitatea uriașă a Marelui nostru ierarh. Abstrăgând de monumentală operă a profesorului Dr. I. Lupaș despre Șaguna și de a părintelui Gh. Tulbure despre activitatea lui literară, cărți scumpe nouă și celorce vor să vină după noi, pentru temeinicia, rara pricepere și multa tragere de inimă cu cari sânt scrise, — aproape toate ziarele și revistele dela noi și de peste munți pomenesc în numeri întregi despre rostul lui Șaguna ce l-a avut pentru noi, Românii din această împărăție. Remarcăm din toate aceste publicații numărul festiv din *Revista Teologică* cu un prea frumos portret al lui Șaguna, cu o poezie ocazională a lui Seb. Stanca și cu numeroase articole care de care mai alese. Cu deosebire ne trag luarea aminte articolele dlor Pușcariu (Un epizod din viața societății seminariale „Andrei Șaguna“), G. Pletosu (Șaguna și cântarea bisericească) și a părintelui E. Cioran (Șaguna și comuna Rășinari) prin noutatea amintirilor, neștiute până acum, din viața marelui mitropolit. Cei dela *Lucașfărul* închină și ei un număr întreg lui Șaguna, frumos și bine întocmit. Aicea strălucesc poeziile Mariei Cuntan și I. Borcia și impresionează adânc cuvintele energice și adevărate ale lui Lupaș din „Un centenar dela nașterea mitropolitului Șaguna“. *Tribuna* escelează prin caracterizarea „Individualității lui Șaguna“ și prin studiul dlui E. Brote: „Șaguna și casa domnitoare“, publicat într-o serie de articoli, din acest prilej; iar *Sămănătorul* din București și *Ramurile tinerilor din Craiova* se mulțămesc a-și împodobi paginile lor parte cu reproduceri din Monografia dlui Lupaș (frumos și atâta); parte prin aprecierea cărții acestuia, socotind-o drept eveniment literar al generației de azi. *Convorbirile Literare* și-au adus aminte de marele mitropolit deja anul trecut (nr. 12. 1908) prin dnii N. Dobrescu, I. Lupaș și I. Mihalcescu; acest din urmă vorbește cititorilor săi despre organizația bisericească și școlară a lui Șaguna, dând un seurt dar bun și lămuritor estras din Statutul nostru organic.

Folositoare și bună muncă împlinește profesorul Dr. Dimitrie Cioloca prin reeditarea „**Colecțiunii de predici**“ a profesorilor universitari Dr. Teodor Tarnavsehi și Dr. Emilian Voitușchi. De fapt, de mult eră simțită trebuința pentru reeditarea acestor predici de model. Ediția primă s'a desfășurat repede, încât deja la un an după apariția ei abia mai puteai găsi vre-un exemplar de cumpărat, iar cererile după ele nu mai conteneau. Alegerea de îngrijitor pentru ediția a doua în persoana profesorului Cioloca a fost nu se poate mai nimerită. Dă după o revizuire conștientoasă a textului din ediția primă, ne dă în aceasta a doua o limbă mai curgătoare, frumoasă și mai bine rotunzită, ferită de provincializmele din Bucovina, introducând apoi și ortografia „Academiei Române“. Colecțiunea aceasta de predici a fost plănuită în cinci tomuri; cele dintâi trei cuprind predici pentru toate Duminecile anului bisericesc, iar tomurile IV. și V.

* Trimisă de preotul N. Jurca din Cires.

nepublicate până acum, vor cuprinde predici pentru sărbători și o serie de cuvântări ocazionale. Din ediția a doua a apărut până acum în tipografia noastră diecezană într-o execuție tehnică mult superioară celei dintâi, tomul I. pe o estindere de 353 pag., cuprinzând 64 de predici (dela Dumineca vameșului și a fariseului până la Dumineca tuturor sântilor). Tomul II și III se culege deja. Putința pentru scoaterea în a doua ediție a acestor predici e un semn bun, văzând cum păstorii de suflete simt tot mai mult trebuința vestirii și tâlcuirii cuvântului lui Dumnezeu pentru mângâierea și mântuirea păstorilor lor. În colecțiunea de față vor găsi admirabile modele de predici, lucrate toate după regulile omiletice. Sântem siguri că întrebuintarea acestor predici, pe lângă folosul real ce-l va aduce ven. noastre preoțimi, o va împintena deopotrivă și la o bogată activitate literară pe teremul așa de puțin cultivat la noi, al oratoriei bisericesti. Colecțiunea aceasta de predici e și unică în felul ei la noi. După cât știm, până acum nu s'a tipărit încă la Români o atare colecțiune cu colaborarea mai multor autori și cu câte patru predici alese pentru fiecare Duminecă. Și valoarea cărții crește mai mult dacă amintim că autorii celor două predici dintâi din fiecare Duminecă sânt distinșii profesori universitari din Cernăuț Dr. T. Tarnavski și Dr. Em. Voiutski, cel dintâi profesor de teologie pastorală, iar al doilea de morală, sub a căror îngrijire și cenzurare s'au admis și celelalte predici cari completează volumul, la tipar. Bucuria și mulțămirea sufletului nostru ar fi mare și sinceră, dacă biblioteca fiecărui preot dela noi am ști-o înzestrată cu colecțiunea acestor predici neîntrecut de bune și aceasta cu atât mai mult, că editarea celorlalte predici (vol. IV și V) pentru sărbători și diferite ocaziuni depinde numai dela primirea ce li-se va face celor dintâi trei volume ce se tipăresc acum, sub îngrijirea profesorului Dr. Cioloca la tipografia noastră diecezană din loc. Deie Domnul, să vedem și a treia și a patra ediție din aceste predici, întru preamărirea și lauda cuvântului lui Dumnezeu și nu ne îndoim de aceasta, căci prenumărările zilnice ce-i sosesc profesorului Cioloca, care singurul are meritul retipării acestor predici, ne întăresc mai mult în izbânda credinții și dorinții noastre.

V. L.

Concurse

Pentru întregirea definitivă a posturilor de învățători la școlile confesionale gr. or. române din **Fărășesci** și **Nemeșesci**, protopresbiteratul Făgetului, să scrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

I. Fărășesci

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru scripturistică 10 cor.
3. Pentru conferință 16 cor.
4. Pentru servitorul școlii 16 cor.
- 5 Lemne pentru foc 64 cor.,
pe seama învățătorului 32 și pe seama școlii 32 cor.

6. Dela înmormântări unde va fi poftit, cu liturgie, 1 cor., fără liturgie 40 fil.

7. Locuință liberă în edificiul școlii de sub Nr. 17 cu grădină de legumi.

8. Un juger de pământ estravilan.

II. Nemeșesci

1. Salar în bani gata 360 cor.

2. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ 6 cară adusă în curtea școlii sau în bani 12 cor.

3. Dela înmormântări cu liturgie 1 cor., fără liturgie 40 fil. Locuință liberă în edificiul școlii cu grădină de legumi. Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socoile bisericesti și a cultului.

Pentru serviciile prestate înainte de ocuparea vreunui din aceste posturi comunele nu acordă alesului nici un fel de emolument decât cele indicate aici.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în termenul deschis la Of. protopresbiteral gr. or. român al tractului Făget.

Comitetul parohial dorește ca concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică a respectivei comune spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua de alegere.

Făget în 12 Octomvre 1909.

În conțelegere cu comitetele parohiale *Sebastian Olariu* m. p. protopresbiter tractual.

2—3 [56]

Devenind postul de învățător vacant prin abdicarea învățătorului Spasoe Crâsta, care abdicare s'a luat la cunoștință din partea Ven. Con. diecezan dtdo 23 Sept. 1909 Nr. 5959. Se să scrie de nou concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala conf. gr. or. română din com. **Gherman** cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele :

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. 3 jughere a) 1600 st. pământ arător în preț de 120 cor.
3. Cortel liber cu grădină pentru legumi.
4. Pentru conf. și adunarea generală 20 cor.
5. Scripturistica învățătorescă 10 cor.
6. Dela înmormântări și parastas câte 1 cor.
7. 2 st. adecă 8 m. lemne pentru învățător, care le aduce comuna, pentru sala de învățământ asemenea îngrijește comuna bis. cu 2 st. ad : 8 m.

Salarul învățătoresc dela 1 Iulie 1910 să va întregi conform Art. de lege XXVII 1907 la suma de 1000 cor.

Învățătorul ales este îndatorat a purta cantoratul în și afară de bis., a instrua elevii în cântările bis., a purta agendele notariale în comitet și în sinodul parohial fără altă remunerațiune, a face socotelele bis. și cult pentru care va primi o remunerațiune de 20 cor.

Pentru servicii prestate nainte în alte comune, nu i-să acordă alesului nici un emolument. Toate dările după venitele de mai sus le supoartă învățătorul ales.

Ca recurent să admit cari sânt destoinici cântăreși și harnici pentru conducerea corului.

Alesul învățător după întărirea din partea Ven. Con. diecezan este deobligat a ocupa postul în decurs de 14 zile.

Recurenții au să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în s. bis. spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântare, cu incuviințarea protopresbiterului tractual.

Doritorii de a ocupa acest post au a trimite recursurile adresate com. parohial din Gherman (German) Prea On. Of. protopresbiterul în Vârșeț.

Gherman din ședința com. paroh. ținută în 28 Sept. 1909.

1—3 [57]

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine *Traian Oprea* protopresbiter.

Să escrie concurs pentru ocuparea postului de *învățător* la școala confesională gr. or. română din **Cerna**, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană” cu următoarele.

Emolumente :

1. Salar în bani dela sfânta biserică până când va fi școala confesională 400 cor.
2. Salar în bani din pământul școlar tot până când va fi școala de caracter confesional 200 cor.
3. Salar în bani din repartiție 400 cor.
4. Scripturistica 10 cor.
5. Pentru conferință 20 cor.
6. Cortel în natură și grădină.
7. Dela înmormântări unde va fi poștit conform uzului din comună.
8. Cvinevenale conform dispozițiilor cuprinse în § 2 și 3 al art. de lege XXVII din anul 1907 cu începerea dela ocuparea postului.

De încălzir a salei de învățământ să va îngriji comuna bisericească.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești. Preferiți vor fi aceia, cari vor avea 4 clase gimnaziale sau civile și sânt în stare să instruzeze și să conducă cor vocal bisericesc. Pentru serviciile prestate în alte comune, comuna bisericească nu acordă nici un emolument. Recurenții au a-și subșterne recursele Proa On. Oficiu protopresbiteral din Buziaș, fiind adresate comitetului parohial din Cerna, apoi a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare, dar nu în ziua de alegere.

Cerna din ședința comitetului parohial ținută în 6 Octomvre st. v. 1909. 1—3 [58]

Alexandru Ioanoviciu m. p.
preș. com. par.

Toma Sfetcu m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual *Ioan Pepa* m. p.

„Minerva“

Compactor **Vasilie Damian**

Caransebeș, în edificiul institutului
teologic-pedagogic.

Primește spre efeptuire tot soiul de legături dela cea mai fină până la cea mai luxoasă; anume **Evangelii** simple și în lux, cartea donatorilor sf. biserici, protocoale, cărți de biblioteci, cutii etc., cu prețuri foarte moderate.

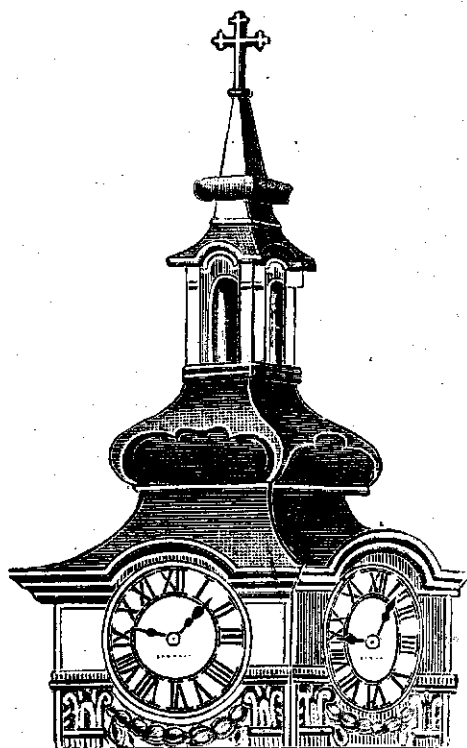
Pentru biblioteci bisericești și populare fac prețuri foarte reduse.

Cu deosebită stimă

Vasilie Damian

legător de cărți.

5—10 [3]

OROLOAGE

pentru turnuri bisericești

în esecutare solidă precum și repa-

ratura acestora prevede sub garanție

Friederic Grochowina

orologier și mehanic

în Caransebeș.

Casa institutului pedag.-teol. diecezan **Telephon 31**

12—26 [1]